

Nuuk 29. februar 2016

FM2016/89

I henhold til § 36 i Inatsisartuts Forretningsorden fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om , hvilke samfundsværdier der skal være grundlæggende for at sikre en øget lighed i udviklingen af vores land.

(Medlem af Inatsisartut, Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Debatten om, hvorvidt samfundets goder fordeles retfærdigt og solidarisk mellem borgere, kommuner og bosteder er en debat, vi aldrig må stoppe. Det er en grundlæggende debat som er nødvendig for hele tiden at evaluere, om vi som land sikrer de bedste muligheder for vores unge og børn, vores gamle og voksne og for vores erhvervsliv og økonomiske udvikling i hele landet.

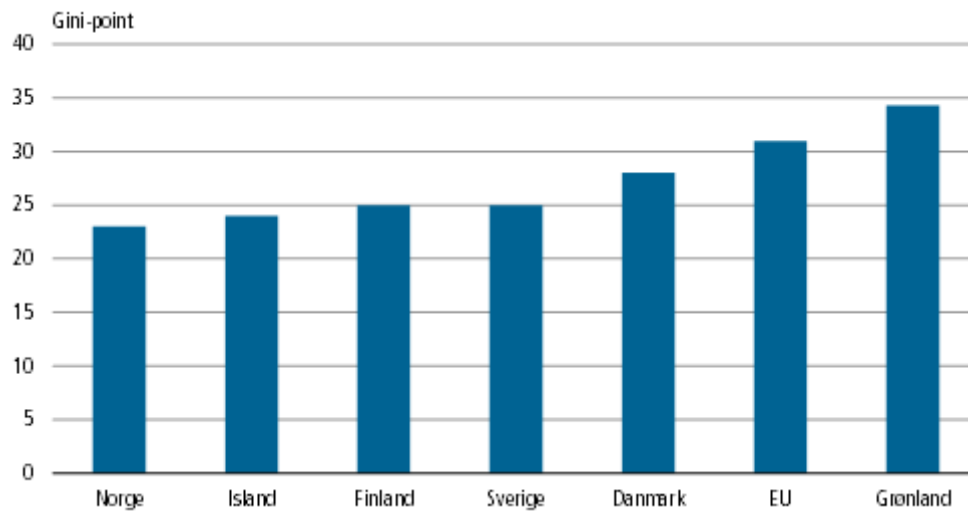
Uligheden i vores land er stigende. Ser man på tallene fra Grønlands statistik er der en klar stigning i det der kaldes Gini-koefficienten, som er en måde at måle ulighed på.

Anm.: En Gini-koefficient med værdi 0 repræsenterer en perfekt ligelig fordeling, mens værdien 100 repræsenterer en perfekt ulige fordeling.

Kilde: Grønlands Statistik

Samtidig viser tal fra Grønlands Statistik, at Grønland ligger med de højeste ulighedstal i forhold til andre nordiske lande og i forhold til det samlede EU.

Kilde: Nordisk Ministerråd. Seneste tilgængelige tal i Nordisk Statistikbank.

Denne udvikling mener vi fra Inuit Ataqatigiit er dybt bekymrende. Vi ønsker en øget lighed i landet. Vi tror på, at en høj grad af lighed sikrer, at flere borgere har det bedre, at flere er med i udviklingen og at landet som helhed bliver stærkere økonomisk, socialt og åndeligt.

Den stigende ulighed ser vi også som en del af årsagen til, at vores befolkningstal i disse år bliver mindre og mindre.

Grønland har en række udfordringer geografisk såvel som demografisk. Vi er et stort land med en lille befolkning. Mange indbyggere søger naturligt mod større bosteder, hvor mulighederne syntes større. Det er i sig selv ikke en negativ ting, så længe det er noget folk vælger selv. Alt for mange vælger dog ikke bare at flytte til større byer men helt ud af landet, og det er en alvorlig udfordring.

Derfor ønsker vi fra Inuit Ataqatigiit at sætte det værdisæt vi som samfund skal bygges på til debat. Er vi enige om, hvilke værdier der er vigtige for vores samfund? Er vi enige om, at det kræver en indsats fra alle, at sikre, at alle er med? Er vi enige om, at vi frem for splittelse står stærkest hvis vi står sammen om udfordringerne?

Vores udfordringer må ikke ses som negative barrierer som skal ændres fundamentalt. For vi kan ikke ændre vores lands grundvilkår fundamentalt. Ingen ønsker, at vores befolkning samles i ganske få byer. Der er heller ikke nogen der ønsker, at nogen ufrivilligt skal afskæres fra grundlæggende velfærdstilbud eller uddannelsesmuligheder. Derfor skal udfordringerne mødes på de forudsætninger vi lever med, og som vi fortsat vil leve med i fremtiden; at vi bor spredt på et stort areal fordi vi ønsker det, at vi desværre ikke kan tilbyde præcis de samme velfærds-mæssige muligheder i alle bosteder og at vi grundlæggende er forskellige mennesker med forskellige behov og visioner for vores liv.

Vores opgave bliver derfor at sikre, at vi står sammen om de grundlæggende samfundsværdier vi vil bygge landet på. Det er svært at sikre en bare nogenlunde velfærd hvis ikke vi samlet set er indstillede på, at solidaritet skal være et grundprincip, en grundværdi.

Det er svært at sikre bedre uddannelse på tværs af vores bosætningsmønster hvis ikke vi er indstillede på, at det kræver en ekstra indsats at få alle med, særligt de som bor langt væk fra de større uddannelsesbyer.

Det er svært at sikre, at alle føler de har mulighed for at deltage i demokratiet, hvis ikke vi sikrer, at vi har en fælles stærk og åben demokratiforståelse.

Vores bud på sættet af samfundsværdier er:

- Viljen til uddannelse
- Social omsorg
- Solidaritet
- Demokrati

Viljen til uddannelse skal udbredes så ung som gammel ønsker at dygtiggøre sig. Det er uanset om man er bogligt orienteret eller håndværksmæssigt orienteret. Vi skal sikre, at alle ønsker at bidrage til at øge vores samlede kompetencer. Vi ønsker også en sikring af en fungerende socialforsorg hvor flere får den nødvendige behandling og bliver arbejdsdygtige, og hvor vi kommer misrøgt og misbrug til livs. Solidaritet er en kerneværdi for Inuit Ataqatigiit. Vi skal hver især ønske at bidrage til at fordele samfundets goder på en måde, så de bredeste skuldre bærer mest. Endelig ønsker vi et stærkt demokrati hvor befolkningen ønsker at deltage og gives mulighed for at deltage, hvor det er i orden at have forskellige holdninger og hvor alle meninger tages alvorligt.

For Inuit Ataqatigiit handler det om, at vi på tværs af politiske skel og på tværs af landet, erhvervslivet og samfundet generelt tager debatten om grundlæggende samfundsværdier. Kan vi finde fælles fodslag om disse er vi nået rigtig langt.

Vi ser frem til en god og fyldig debat.

Vedtagelsestekst:

Inatsisartut står sammen om, at vores land udvikles for øget lighed på baggrund af de forudsætninger vores land har, og at vi har solidaritet som grundprincip i denne udvikling.